

**Theologiae Moralis Sacramentalis Ad Instructionem
Ordinandorum & Curandorum Ex Materia De Sacramentis
In Genere Et Ordinis Eucharistiae, Poenitentiae, Ac
Matrimonii In Specie**

De Matrimonij Sacramento, & omnibus Peccatis contra VI. præceptum, ac
de Abortu

Sporer, Patritius

Salisburgi, 1711

Sectio I. Abortus foetus inanimati.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55333)

stri Constitutione, quam quoad reliqua omnia, præter contenta in hac nostra constitutione, in sup robore omnino permanere volumus, cetera, que contrariis quibuscunque. Hac Pontificis Gregorius.

Gregorius.

Ex quibus vides ex illa Constitutione Summæ nihil ferè remanere roboris quoad abortum inanimatis; multum verò per omnem modum quoad abortum foetus animati, ut patebit.

SECTIO I.

Abortus foetus inanimati.

SUMMARIUM.

702. Procurare abortum etiam foetus inanimati est intrinsecè mortaliter malum.
 703. Refertur opinio, aliquando licere, scil. ad servandam vitam pregnantis.
 704. Sed statuitur sententia vera, licere nunquam.
 706. Solvuntur fundamenta opposita.
 707. Pœnas tamen, scil. irregularitatem non incurrit procurantes abortum foetus nondum animati.
 709. Qualiter liceat indirectè procurare abortum foetus nondum animati?

Malitia.

702. **I**ntrinsecè malum & mortaliter illicitum est foetus etiam inanimati abortum procurare directè: est enim velut homicidium privativum, utpotè impeditio vitæ humanæ in materia, in qua secundum ordinarium naturæ cursum proximè inesse deberet, de quo acutè Tertullianus in Apologetico c. 9. Nobis homicidio semper interdicto, etiam conceptum micro, dum ab-

Secl. 1. De abortu foetus inanimati. 701

huc sanguis in hominem delibatur, dissolvere non licet. Homicidii festinatio est, prohibere nasci: nec refert, natam quis eripiat animam, an disturbet nascentem. Homo est, qui futurus est, nam fructus in semine est. Et ex D. Hieron. Sixtus P. V. in allegata Bulla. Nimis enim imprudenter contra DEI voluntatem se opponunt, qui, ut S. Hieronym. ait, dum natura recipit semen, receptum confovet, confovetum corporat, corporatum in membra distinguit: dum inter ventris angustias DEI manus semper operatur, idemque corporis creator & anima est, impie despiciunt bonitatem figuli, id est DEI, qui hominem plasnavit, fecit, & voluit. Sic illi: idemque sentit D. August. l. de Nuptiis & Concupisc. c. 15. relatus c. aliquando 32. q. 2.

Ejusdem intrinsecæ & mortalis malitiæ est, quocunque modo vel medio malitiosè impedire conceptionem prolis post copulam, aut prolis jam conceptæ animationem, aut aliter sterilitatem procurare: cui flagitio poena homicidii decernitur jure communi c. Si aliquis, de homicidio. Si aliquis causa explenda libidinis, vel odii meditatione, homini aut mulieri aliquid fecerit, vel ad potandum dederit, ut non possit generare vel concipere, vel nasci soboles, ut homicida teneatur. Verum hic controversia est perdifficilis, utrum prædicta adeò sint intrinsecè mala, ut nullo bono fine cohonestari, nullo casu vel causâ excusari, ac licere possint.

703 **U** No saltem casu, nempe ad servandam vitam prægnantis ex præsentis morbo extreme periclitantis, nullo alio remedio suppetente licere directe procurare abortum nondum animati foetus, docent DD. sanè graves & multis. *Navarrus, Henriquez*, aliisque congestis *Sanchez l. 9. de Matrimonio disp. 20. Layman Theol. Moral. l. 3. tract. 3. p. 3. c. 4. num. 4. Diana part. 5. tr. 14. Miscell. resol. 90.* Ratio potissima est: I. Quòd eo casu foetus sit quodammodo aggressor invadens quasi matrem, dum periculum mortis creat: quem proinde jure naturali liceat abigere, quemadmodum & alios humores noxios invadentes naturam. II. Licet sit citum est ad conservationem totius suppositi abscindere aliquod membrum etiam sanum & innoxium ex se, ut si manu vel pede alligatus aliter non possis evadere mortem atrocem a graefante incendio, aut imminente ferâ vel tyranno, &c. atqui foetus nondum animatus est pars uteri materni: ergò &c. III. Ex duobus malis minus est eligendum, majusque bonum præferendum minori: at nonne liquidò majus malum est mors matris, quàm ejectio foetus nondum animati, majusque bonum conservatio vitæ matris, quàm foetus inanimis? IV. At quid tandem cum tanto matris discrimine & detrimento conservandus sit foetus ille, qui certè, pereunte matre, nunquam animabitur.

Nec desunt Authores, qui hanc licentiam

abortus procurandi ulterius extendant ad cavendam mortem vel infamiam de futuro, utpotè quando prægnans timeretur ex partu moritura, vel jam experta sit, se in partu ad extrema deduci: item quando prægnanti ex stupro, adulterio, incestu, aliòve coitu damnato, secuto partu, immineret periculum gravissimæ infamiæ, pœnæ, imò mortis ex justitia, &c. In ejusmodi casibus etiam licere tempestivè procurare abortum fœtus nondum animati probabile censent *Torrelanca*, *Bordonus*, *Lezana*, *Trullenchus*, alii apud *Dianam* p. 6. tr. 8. *Miscell. resol.* 37. Sed meritò reprobatur communis Doctorum etiam priorem casum approbantium. *Sanchez cit. n. 9.* *Diana* ibidem in fine, addens: *Imò audio, se verum est, fuisse damnatum in Congregatione sancti Officii.*

Sententia vera: licere nunquam.

ITa universaliter Communior Doctorum, no-
minatim *Lessius l. 2. de justit. c. 9. dub. 10.*
n. 61. *P. Navarr. l. 2. de Restit. c. 3. num. 140.*
Card. de Lugo disp. 10. de Just. sect. 5. à num.
130. & latè *Basil. Poncius l. 10. de Matrimonio*
c. 13. alii apud ipsos. Ratio validissima sumitur
à simili de pollutione seu effusione seminis vo-
luntariâ nullo unquam casu licitâ, etiam in no-
stro casu ad conservandam vitam hominis ex-
tremè periclitantis. Et quænam hujus ratio?
an vulgaris illa: Quod procurare pollutionem
sit contra finem naturalem seminis à natura per-
se intentum, scilicet generationem prolis? Atqui
pro-

procurare abortum foetus jam concepti, nondum animati, æquè, imò multò magis, contra finem generationis, à natura per se, non modò intentum, sed jam actu attentatum, proxime attingendum, uti pulchrè exprimitur verba *Tertulliani*, & *Sixti V. P.* modò citata; ergò à fortiori non licebit unquam ad vitam prægnavantis conservandam procurare abortum.

Dices utique cum doctissimo *Sanchez* cit. 7. Rationem, ob quam feminis effusio nunquam liceat, non esse dictam frustrationem finis naturalis, damnumque generationis præcisè, quia natura omnimodam feminis administrationem negavit extra coitum aptum generationi propter apertissimum periculum incontinentiæ ex nimia delectatione, quæ in illa effusione fitur. Nam hinc, si extra copulam liceret item aliquo casu eam procurare, homines ea delectatione contenti minùs de prole generanda curarent, sicq; impediretur usus matrimonii proximo generationis ac speciei humanæ detrimento. Quæ ratio & inconvenientia non habet locum in abortu procurando sine dubio non multum delectante. Sed pace laudatissimi *Historis*, occurro cum Eminentissimo *Cardinale Lugo cit. n. 131.* & subsumo:

Atqui reverà, re benè consideratà, eadem ratio, & quidem fortius urget in proposito; Nam si aliquando liceret procurare abortum, omnino & majus esset periculum, quòd homines

delectationem longè majorem ipsius copulæ quærerent eo animo & fiducia, quòd postea ex causa possit procurari abortus, partusque impediri (& sanè frequentior multò posset causa prætendi abortus procurandi, quàm pollutionis) sicque homines adhuc ea delectatione contenti minùs curarent de prole generanda, & non tantùm impediretur usus legitimi matrimonii, sed magna daretur occasio fornicationibus & stupris, à quibus absterre solet timor prolis, partusque futuri: qui timor magnà ex parte cessaret, si scirent homines, postea ex causâ licere abortum procurare. Fatendum ergò est naturam, sicut seminis, ita & foetus omnimodam administrationem negasse citra finem generationis: atque adeò, sicut pollutionis, ita & abortus procurationem simpliciter & in omni casu interdixisse.

Cæterùm *quod nimium probat, nihil probat.* 706
Rationes oppositæ sententiæ, aut nihil probant pro abortu, aut efficacius urgent pro pollutione. Nam ecce: Ad I. Si ratione aggressionis licet procurare abortum foetus inanimis; certè longè violentius aggreditur vitam humanam semen abundans morbis illis acutissimis, quàm minutula illa substantia foetus adhuc inanimis: ergò à fortiori, cur similiter eo casu non liceat procurare emissionem seminis? quin imò, cur non etiam abortum foetus jam animâ formati: cum non minùs innocens possit se defendere ab aggressore animato, quàm inanimato? Loqui-

mur autem de foetu inanimi remanente in debita constitutione naturali & capaci animationi. Quod si enim foetus jam esset corruptus, negabit posse directè expelli ob conservandam vitam mulieris (sicut & semen corruptum ob conservandam vitam hominis) jam enim non est foetus, sed massa maligna.

Ad II. Omnino licet ob conservandum totum amputare partem : pars enim naturaliter principaliter est propter totum, neque membrum hominis ullum, nisi in ordine ad totum, habet finem per se intentum à natura in universo. Foetus autem propriè non est pars matris, neque propter matrem; alium habet finem per se intentum à natura, imò inchoativè in fieri jam à condistinctum individuum humanum. Certè quidò magis propriè pars hominis est semen, aliquà saltem ratione propter hominem, quippè & ipsum nutrimentum partium contiguarum ex physicorum scitis : ergò &c.

Ad III. Si tibi minus malum videtur abortus foetus inanimati, quàm mors matris, quàm eadem ratione majus malum sit effusio seminis, præter naturaliter perniciosi, quàm mors hominis, præter tunc Principis, Pontificis sanctissimi? Nostri bene quos tacitus insinuans adorem.

Ad IV. Eadem formâ interrogo : ad quod tandem cum tanto hominis discrimine & demerito retinendum sit semen? nunquid enim homo mortuus generabit? aut semen in cadavere tabescens utile erit generationi?

Vides ergo bone vir (cui hæc mente destino) rationem fundamentalem intrinsecæ & omni casu inexcusabilis malitiæ, sicut in pluribus aliis, ut mendacio, violatione sigilli Sacramentalis &c. ita etiam in hoc utroque casu nostro petendam esse, non à damno actuali, quod afferunt *semel facta*; sed damno habituali & consecutivo, quod adferrent *semel licita*, si nimirum vel in aliquo uno casu licere nossent homines, qui suapte naturâ corruptâ ad malum proni facili extensione vitiosâ passim fingerent sibi casus similis licentiæ, gravissimo morum vel naturæ detrimento. Ita rectissimè sentis cum Sanchez de pollutione supra n. 705. Idem à fortiori applico abortui *ibid. in Min. subsumpt.* atque utrimvis æquè majus assero malum habitualiter & consecutive, quam sit mors unius hominis qualiscunque; quousque afferatur liquidum & efficax discrimen: quale certè non est, quòd modus procurandi pollutionem facilis sit & innoxius; media autem abortus procurandi difficilia, aspera, periculosa? Ne credas: aliter experientia constitit, quoad conceptum vel foetum disturbandum proximis à coitu septimanis: certè vix unquam talia, ut vel levem metuentem infamiam absterreant à flagitio. Parce verecunde Lector in re non verecundâ ingratam moram. Nam urgens urfit me arcana causa.

Pæna & Limitatio.

Procurantes quomodolibet abortum foetus nondum animati, quantumvis illicitè & mali-

malitiosè, post Constitutionem Gregorii XIV. neque irregularitatem contrahunt, neque communicationem à Sixto V. fulminatam incurrunt, ut ex prænotatis n. 701. liquet; Illarum enim poenas quoad procuracionem abortus factus inanimis, sterilitatis &c. Gregorius non ad terminos Juris communis, SS. Canonum, & Concilii Tridentini: in his autem nulla fulminatur excommunicatio in procurantes abortum: neque in toto jure statuitur irregularitas ex delicto homicidii, nisi homo jam actu vivus & animatus interficiatur: quin in nostro expressè declaratur *cap. sicut ex litterarum. de homicidio*. Ubi posito casu de Clerico, qui mulierem prægnantem per ludum zonâ trahens abortire fecerat, ideòque de irregularitate dubitans respondet Pontifex; *Quod si nondum erat vivificatus fœtus, ministrare poterit; alioquin debet ab Altaris ministerio abstinere*. *Glossa ibid.* Et in supra allegatum c. *Si aliquis ad. tit.* Adverte tamen ex procuracione abortus factus inanimis incurrere reservationem apud Religiosos ex Bullâ Clementis VIII. ubi recepta est. Aliæ poenæ huic sceleri jure decretæ non incurruntur ante sententiam judicis, ideoque non sunt nostri fori.

708 Consequenter eadem ratione, prædictas poenas irregularitatis & excommunicationis minime incurrunt; attamen ob rationem *num. 706. in fine* explicatam, gravissimè & omni casu, etiam mortis ex partu imminentis præviso vel jam ex certo periculo, inexcusabiliter peccant omnes,

Sett. 1. De abortu fœtus inanimati. 709

vir & mulier post copulam, prolis conceptionē vel animationem quocunque modo vel medio impediētes, v. g. sese retrahētes, & naturam extra spargētes, mulier post copulam semen ejiciens, & saltem ex erroneâ intentione impediendi generationem, inverſo situ, vel ſtando coeūtes, fœmina post copulam ſtatim urinam urgens &c. Etenim univerſaliter prolis conceptionem, quæ nata eſt ſequi ex copula, impedire, eſt contra naturam & finem naturalem generationis: denique potionibus vel mediis quibusbet in ſe vel in aliis ſterilitatem procurantes: ſic enim ſemen perpetuò fruſtrabitur ſuo naturali fine generationis: idque parùm & ſolùm ſecundum magis & minùs diſtat ab effuſione ſeminis extravas. Vide Doctores laudatos à Diana *hic p. 7. tr. 5. reſol. 33. & p. 5. tr. 14. Miſcell. reſol. 90.*

Demum ſermo ſemper fuit & eſſe debuit de 709
procuracione abortûs fœtûs inanimis, & ſimiliū per ſe directè intentâ, factâ ſcilicet per media per ſe ordinata & efficacia ad deſtruendum vel ejiciendum fœtum. Nam ob cauſam proportionatam, ſaltem ad ſervandam vitam matris in præſenti diſcrimine, fœtûs nondum animati abortum indirectè tantùm & per acciēdens cauſare, adhibendo nimirum medium per ſe directum ad ſanitatē matris, utpotè ſectionem venæ, pharmacum purgativum ſeu potionem medicatam ad humores noxios expellendos, eſſi ſimul per acciēdens & præter intentionem ſequatur abortus ſeu ejectio fœtûs inanimis, omninò licitum eſt

est communi consensu Doctorum Navarrini
25. n. 26. P. Navarr. Lessius, Sanchez, Lau-
man, Lugo ll. cc. Ratio est: quia mater prægravi
eo casu utitur jure suo procurandi sibi sanitatem,
& propter illam necessitatem; abortus solum
censetur permissus & non intentus vel causatus
moraliter: quemadmodum eadem ratione licen-
tè sumitur medium directum ad sanitatem, licet
consequenter & præter intentionem prævi-
tur adferre expulsionem feminis, quæ nec
tenditur, nec ad sanitatem conducit. Eodem
enim quoad hoc est ratio utriusque. Sed jam
des hunc abortum nec indirectè quidem causa-
posse, ob periculum futuræ tantum mortis
infamiae. Et quodnam remedium nunc adhibe-
ri poterit per se directum & efficax ad evita-
dam in futurum infamiam vel mortem ex parte
à Justitia, à marito vel parente inferendam, quod
remedio simul per accidens tantum & præter
intentionem causetur abortus? Non capio.

SECTIO II.

Abortus factus animati directè causatus

SUMMARIA.

710. Directè procurare abortu non factus animatus est
transcendere malum, & mortale homicidium.
711. An, si certò vel probabiliter mater cum fœtu præ-
tetur, liceat ei sumere medicamentum; utique ad
714.
714. Omnis quovis modo abortum factus animatus directè
procurans, omnisque scienter cooperans, effectum
eo, incurrit ipso facto irregularitatem.